

Novi zwuci.

Pręda książka pierszczna: "Novi".

Rwadlo Francisz Major

CJENA
1 K.

P O R I V I. Prva knjiga pjesama. 1905. Naklada knjižare Radoslava Bačića u Osijeku.

P O R I V I. Druga knjiga pjesama. 1908. Izvorne vinjete Dragutina Renarića, Branimira Petrovića i Rudolfa Valića. Predgovorom popratio Dr. Ivan Krnić (Mihael Gorski). Vlastita naklada.

P O R I V I. Druga knjiga pjesama. Drugo popunjeno izdanje. 1909. Izvorne vinjete Dragana Melkusa, Dragutina Renarića, Branimira Petrovića i Rudolfa Valića. Naklada knjižare i tiskare Ljudevit Szeklera u Osijeku.

N O V I Z V U C I. Treća knjiga pjesama: „Porivi“. Osijek, 1909.

Novi zwuci.

Treća knjiga pjesama: „Porivi”.

Rudolfo Franjin Mazzier

22
SVEUCILIŠTE
JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSJEKU
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
OSIJEK
Broj inventara: 366.418
Signature: 880.2-1

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
OSIJEK

871311623

DOBROTVORU HRVATSKE KNJIGE
RUDOLFU GROFU NORMANN-
EHRENFELŠKOMU POSVEĆENO.

Većina ovih pjesama bila je štampana u slijedećim listovima : „BEHAR“ (ureguje: Ljudevit Dvorniković), „HRAT. SMOTRA“ (ureguje: Zvonimir pl. Vukelić), „PROSVJETA“ (ureguje: Oton Szlavik), „POBRATIM“ (ureguje: Ferdo Ž. Miler), „HRVATSKI UČITELJSKI DOM“ (ureguje: Stjepan Šmid), „VJESNIK ŽUPANIJE VIROVITIČKE“ (ureguje : Milan Bosanac) i „NARODNA OBRANA“ (ureguje: Dragan Fran Röszler.)

MOJA PJESMA.

Moja pjesma . . . čežnja to je, čežnja idejala,
Što kô tkanje meko drhti a nad dušom mojom,
Gdje sam davno svijet svoj satko daleko od ljudi —
Svijet pjesmom svojom.

Moja pjesma . . . čežnja to je, čežnja sjete tihe
I ranu mi davnu vida, tu krvavu ranu,
Kroza koju ključa krvca i kadšto proteče
U sumornom danu.

Moja pjesma . . . čežnja to je, vječni uzdah боли
Uzburkanih grudi, kud sam želje svoje sredo,
A gdje nekad raj i pako kroz suzâ sam velo
Uporedo gledo.

Moja pjesma . . . čežnja to je, pa kad sumrak sijeda
I u mraku sanci davni kupe se i roje:
Ja besvjesno drágam davne sanje uspomena —
Pišem pjesme svoje . . .

Zato ako kadikad mi dodje uzdah teški,
Il' se jave mutni vali, suza oko rosi —
Ne mislite, da mi duša strta pomoć ište:
Stare boli snosi.

Svegjer još mi duša klikti, zanosna i mlada,
Skršena mi nisu krila, niti rastrgana;
Ne znam, što su tmine mračne, dok je žarkog sunca,
Dok je svjetla . . . dana!

MOJ SVIJET.

Mi . . .

Mi nismo kao drugi ljudi, što se
Svegj kriju a pod velom noći tavne
I svjetla stide . . . materinje krvi
I gdje su nikli — svojte si nedavne.

Mi nismo kao drugi ljudi, što no
Pred ljudstvom hine a za koru hljeba :
Čast davaju za sitne, slabe novce
I ruše sami svoj komadlč neba.

Mi nismo kao drugi ljudi . . . nismo ;
Naše su želje skromne i tihane,
Naš svijet — svijet u našem je domu,
A ti mališi ponajljepše sanje.

I zato kada prijeti plam siktajā
Iz raljā mnogo, da nas satru, sor :
O, daj mi cjelov, stisni se uza me,
A duh nek ide, gdje Serafi zbore !

Ah, tamo, tamo — — gdje Ljepote prijestô ·
Slaviti može i zadnji siroma,
Tek duša nek mu čista . . . Tu je mjesta
Svijetu našem iz našega doma.

OLUJINA.

Vrti se kolo. Priroda bjesni.
Moja se duša burka i vrije,
Po namua, divlja divljoj u noći,
Kô da kroz munju sunce ju grije.
Mahores

Punu krošnju razbješnjeli orkan kida,
Zavitlava prah na drumu i sa drvlja lišće skida;
Zamutilo mutno nebo i drhturi oblak crni,
Sa kog plamina munja bliješti i grmljava tutnji, grmi . . .
Našom izbom šutnja.

Djeca na kriocu pozaspala,
Na licu im slatka šara angjeoskog smiješka pala —
Vidi im se, da sanjaju, gdje ih ljubav majke drágâ
I cjelovom toplim gáli — —

Daj da i ja, dušo draga,
Na prsi ti glavu prignem,lijerove gdje sam brao,
Mamen slasti prvu srko, od čeznuća proplakao . . .
Znaš : željan sam prošlih časa i mladosti ljupkih čara.
Nemoj pitat: Zašto ? Čemu? kad znaš što mi grudi para;
A što vani olujina, razbješnjeli orkan kida,
Zavitlava prah na drumu i sa drvlja lišće skida —
Pusti nek se nebo muti i drhturi oblak crni,
Sa kog plamina munja bliješti i grmljava tutnji, grmi . . .
Pusti! Odsjev nježni to je duše moje ojagjene,
Gdje je melem boli mojoj: raj i pako — — uspomene.

U ČEZNUĆU.

U grmu prvi slavulj — čuti, dušo :
To moje srce tebi biljiše ;
U leji prvo cvijeće — diši, dušo :
To moja duša tobom izdiše.

A. G. Matoš.

Oj, dogji, dogji . . . ovoj u samoći
Kô tračak sunca oživit ćeš mene ;
Oj, dogji, dogji . . . oči orošene
Sa tvoje ruke ištu sad pomoći.

Oj, dogji, dogji . . . sumrak usnuo je
I već se noći, mermer sanje plove ;
I lišće šušti, drhću ružâ tvoje,
U šaptu mekom sve te snubi, zove.

Oj, dogji, dogji . . . jer će mi se prisnut,
Da angjelići spokojno me mole
I traže maju — — mogo tad bih svisnut,
Jer razdvojena srca su nam pole.

A što je život bez ljubavi vrele,
Bez smiješka vedrog mališana mojih
I čemu čežnje, nade, misli smjele,
Kad prazan dom i sve mi pusto stoji?!

Oj, dogji zato . . . ovoj u samoći
Oživi sve : i dom i samog mene ;
Oj, dogji, dogji . . . oči orošene
Nas sviju ištu tvoje svegj pomoći — —

U OSAMI

Izba je moja mjesecine puna,
Niz stijene vere se blijeda ;
Kroz kapke prše leptiri noćni
I lišća šum sa drvoreda.

Bašća je pusta . . . badrljice strte
Bez cvijeća i ploda drijemlju ;
Osmjehom zadnjim peteljke dršću,
Pūp rasčupan cjeliva zemlju.

Izba je moja mjesecine puna — —
Ja čekam sām svegj, kad ćeš doći,
Pa da uz gugut prosnivam priču
Iz tisuću i jedne noći . . .

Da ti sve kažem . . . čemu da tajim ? !
— Grûdi se lamaju s bôlî ;
Dosta mi oko pustih rad željâ
I gorkijeh suzâ već proli.

Zato se nemoj skanjivati, dogji !
Gle, mjesec blijedi nas zove
I traci i sve . . . i leptiri noćni,
Zvuk harfe Serafove.

Izba je moja mjesecine puna,
Niz stijene vere se blijeda ;
Kroz kapke prše leptiri noćni
I lišća šum sa drvoreda.

U ZAKLONIŠTU.

O blažena večer, kada sumrak tavní
Golica niz sječe i stere nad ravni ;
Kada nakon bure duša mira ište
I bježi u svoje tiho zaklonište.
O blažena večer . . . vani bura lama,
A ja pijem smiješak s lica mališana ;
Slušam gdje talasa gugut razigrani
I pitam se : gdje ste prvi moji dani ? !
Jeka boli pita ; odgovora nema,
Čika halabuke jaču graju sprema — —
Čini mi se : s oka suze stale kapat,
A svaki pâd kapi otajni je šapat,
Što se miješa mrakom i gubi u tami
Kô i sanja kada mrije na osami . . .

ŽELJA.

Uzvitlano lišće šušti u drhtavom glasu bônom,
A vjetrina raspaljena trese, vitla vasionom . . .
Sa vorama šipak zadnji niz grabu se skotrljao
I džbun gô kô osugjenik na studeni zadrhtao.
More glavâ groblju brza.

Spominje se dušâ mrtvih,
Pa nad humikom súzâ oko bezimenih križa strtih ;
Šaputa se i moli se . . .

Uzdah kliza, a iz grûdi
Kao talas kad se d'že pa plaveti kaplju nudi . . .

Hodi, moja, da se i mi pomolimo, pokleknemo
Na svom grobu prošlih nadâ; da se snova spomenemo,
Kad nam dušom bura tresla, krvarile mnoge rane,
Puste staze razrovane bile trnjem posipane.

Hodi, slatka . . . znam kako je kupom boš ustrajati,
Sad gdje i sâm najradije volio bih zaplakati ;
Al neka ih . . . nek me tišti, neka boljâ bolju gali,
Sa ljubavi duh mi rado prijegora tamjan pali
I užiže vatru divlju ma sve stijenje izgorilo,
Tek ne kaži djeci našoj, što se sanji davnoj zbiljo,
Ah, ne kaži — —

Lišće šušti u drhtavom glasu bônom,
A vjetrina raspaljena trese, vitla vasionom . . .

I DEJÀ LL.

BORU.

Ferdi Ž. Mileru.

Tko bi tvoje opjevao zamamljive čare,
Kad ti krošnja pozlaćena mališane mami
Vatrom planinom svijećica kao saga šare,
Gdje stakalje srebrom cakli kô biseri sami ?

Ti to znađeš, pa ti zelen s radosti se trese,
A iglice kô da šapću slatku . . . slatku priču,
S koje srce drhće meko, suzne oči krijese
Pjesmom topлом, betlehemskom a kroz zimsku ciču.

A ti, Dome?! Gdje je tvoje ruho božićnije,
Da ogrneš na se grimiz i dodješ sa krunom,
S koje sjaj je blisto sve od Drave do Adrije,
Kad je slava odzvanjala a u jeku punom, —

Dok je Hrvat svoj na svome bio . . . Ti mi šutiš! ?
— Znam ti ranu krvaviju, znam ti udes strti,
Tek sreća sva: popuštaju nogve, lanci kruti,
Život nov se budi, gdje je dosad bila smrti.

Pa kad zadnja raspukne se na lancu karika :
Oživit će djeca tvoja, svaki kut u domu ;
Slavit će se uskrsnuće i gôd Miljenika —
Sloboda će ukras biti boru velebnomu . . .

SILVIJU STR. KRA NJČEVIĆU.

Sad, gdje si nam trebo, ti u vječnost ode —
Raspucale strune sa javor-gusala.
Grči mi se duša sred bure i vala,
Jauci mi suzni vaseljenom brode.

Obnijemio vjesnik velebine slobode,
Omrkao Parnas sjajnih idejala :
Luč je svijetla, krasna sa hrvatskih tala
Ugasnula zavijek. — Plači, plači, rode !

Al za sina takog suzā premašo je . . .
Š njeg hrvatskoj majci čast i slava sjala,
Njoj je dao život, dao srce svoje.

Ach, majko, zašto ti si njega dala ?
Za mraka još ode smrti u pohode,
I još ne ograni vedri dan slobode.

DOMOVINI.

Junaci gdje ste, gdje ste oj Hrvati? !
Kô grom se vaša slava ori svijetom
Od negda, kad ste znali lakić ljetom
Poletjet proti vragu, pred njim stati
Kô klisure od silnog Velebita —
A gdje ste dana; ? — tužan ja se pitam.
Mihael Gorski (Dr. Ivan Krnic.)

Domovino, majko, slatki amanetu,
Što te više gledam, to te više žalim
Raskidanu, bijednu; sa suzom na oku
Ljubim grudu tvoju i dušu si galim . . .

Domovino, majko, o kako je teško,
Kad rojeni sinak svoj na svomu nlige,
Dok tugjinac jatomice sve se vrze
I za sitne novce kida te i bije.

Domovino, majko, u bescjenu idu
Tvoja rodna polja, tvoji meki luzi,
Tvoje plodno sjeme, tvoja spomen sveta . . .
Još se haračlja smije tvojoj suzi.

Domovino, majko, slatki amanetu,
Mutua su vremena, još čudniji ljudi —
Sami tvoji sinci, gdje brat bratu svojem
Britvom razranjava i krvavi grudi.

Domovino, majko, slatki amanetu.
Što te više gledam, to te više žalim
Raskidanu, bijednu; sa suzom na oku
Ljubim tvoju grudu i dušu si galim . . .

Ljubim tvoju grudu, ali koja hasna,
Nesložan brat bratu gorku kupu nudi —
Umjesto ljubavi: drač i razdor sije,
Sâm si truje dušu i srce u grudi.

Što hasni bit Hrvat i riječju i djelom,
Kad se značajevi vuku kalom blata,
Prazna slama mlati i u oči baca
Protivniku, a sve pustog rad inata — —

Oj, čelik Hrvati, gdje ste opjevani
I ti kruno slave, što si podičila
Domovine hrabrost uz kreposti ine,
Kojima je vazda ukrašena bila ? !

Oj, čelik-Hrvati, gdje ste ? !

Domovino,
Što te više gledam, to te više žalim
Raskidanu, bijednu; sa suzom na oku
Ljubim tvoju grudu i dušu si galim . . .

IVANU DEVČIĆU.

Tvoja priča šapće i ako te nema . . .
Pozlaćuje gô krš, stoljetno kamenje,
Ruševine davne, popucano stijenje,
Gdje na mahovini saurina drijema.

Aj slatka li šapta! Eno ispod trijema
Graničar sa puškom. Straži. Noći zdene,
A on čeka. Na planinu čas se penje
I zagleda, da l' se otkud vatra sprema.

Tamo opet s ravni starac u dom ušo,
Gdje čekaju priča željni mališani;
Njima guče, što je i sâm jednoč slušo,

Kad je bilo ljepše i sunce i dani,
A što u nepovrat utihlo posvemia.
-- — Tako tvoja priča i ako te nema . . .

ANTE PETRAVIĆ.

Kô svećenik pravi rodu vida rane,
Na oltaru sveti i za njega moli:
Dan ljepši da svanе i utole boli,
Raspuknu verige gvožgjem okovane.

Kao pjesnik tješi duše zaplakane
Iz tišine pusle u suzanoj dolи,
Gdje se rad harača dost gorkijeh proli
Bez žiga se koče hale prevezane — —

Sad gdje mu godovno petnaesto* teče,
Što sa lire meku poeziju skláda:
Sa toplijeh grđi ljubavi uzligeče

Skromnoj čelijici hrvatskog Jadrana,
Gdje je trakom toplim izba obasjana . . .
Na srce bi svoje prigrlit ga rada!

* (1893.—1908.)

CRNA PRIČA.

Gora pusta. Hrast do brasta
Stoljetni san drijema.
Četa čeka. Kralj sâm družbi
Zadnji pozdrav sprema.

„Padnem li vam — rod je roblje,
I vi, druzi niši;
U boj! Hrvati su vazda
Div-junaci bili.“

U boj! Gromko kliknu grla,
Bljesnu handžarine.
Borba. Pokolj. Navlače se
Na krv lisičine.

Stišalo se. Shrvan, zdvojan
Narod zaplakao.
Sve umuklo. Gusle samo
Drhću: Svačić pao . . .

DAVORIN TRSTENJAK.

Kô da gledam : Hodnicima šapat obligeće,
Učiteljski Dom je oživio. Drug uz druga —
Kao braća da su ; bit će, što ih ista tuga,
Ista radost u životu danomice sreće.

Kao da tu idejala potok velik teče
I to ljudstvo pliva po njem kao šarna dûga ;
Polet mu je i ljepota najvjernija drûga,
Nezahvalnost za rad — plata, grob pusti sred sjéče.

Kô da gledam : Zbor svud traje. Žamor. Niza stube
U to jedan časni starac ti'o zakorači —
Miljenik svih . . . Dah se slego. Riječi se gube,

A nov život niče: „Živio nam !“ Sve to jači
Pozdrav glåsa, sve to više srce srcu zbori :
— Dragi ! Smrt te bježi, dok ovaka ljubav gorí . . .

TOMISLAVU IVKANCU.

Polje bilo pusto i neizorano,
Ti si brazdu prvu izoravat stao:
Uzdanici štivo hrvatsko si dao,
Ne bi l' s njimi i rodu svjetlijii trak gran'o.

Poezija duše Tvoje vazda mlada,
Kao sat pun meda mami mališana
I on ti se baca srca razigrana
U zagrljaj i na meko krilo pada.

Pa kad kraj ognjišta pričati se stane:
Tvoje ime ide od usta do ustí;
„Smiljanovu“ knjigu rijetko tko pusti,
A da suza koja iz oka ne kane . . .

„NAPREDAK“

Zlatna knjiga. List do lista kao
Rosa drhéće, a na suncu rana;
List do lista . . . čist i svijetao
Spomen nam je mio prošlih dana.

Spomen časan, kad je zakliktao
Pijev zvonki srca razigrana:
Evo, Dome, rod se budit stao —
Prosvjeta se diže, bit će dana !

Zlatna knjigo ! Sjećaš li se, drúgô,
Dok je trnje i korov i tama
Hrvatsku nam zavila nadugo

I prosula na pregrštî jadi ?!
— Ti si sijat započela sama,
Zrno tvoje Dom nam sav pomladi . . .

* Pedesetgodišnjici opstanka pedagoško-književne smotre (1859—1909.)

GAJ.

Uz stogodišnjecu narodenja, 1809—1909.)

... Slavni! Hrvatsko svako dijete
Danas hvali Providi iz dna duše,
Što je Tebe poslala, da izbaviš
Teških iz tina

Otačinu, kojoj se Ti kô žarka
Na iliškom nebištu javi zvijezda,
Što još danas čarobno blista i što
Zači nam ne će.
Lujo Varga Bjelovarac.

Ti svjetlo užiže, rod si probudio,
Nijetio čuvstva pun svetoga plama
I dok se domajom sterala svud tama —
Učitelj si dobar i uzoran bio.

Ti svjetlo užiže, rod svoj si vodio
Na stazu svegj pravu ljubav gdje je sama,
Okitio gridi trajnim vrlinama —
Domoljubnog žara stijeg razavio.

I zato gdje danas domaja se mladi,
Hrvati ponose slavom pradjedova:
Ponajljepša nada krijepi nas nova,

U borbi taj život i ljepša i sladī.
— — Tek treba i dalje ustrajati smjelo,
Snažno tvoje — je li?! — kraju privest djelo . . .

STJEPANU KENFELJU.

(Prigodom srebrnoga pira.)

Ima časa, ima . . . i duša se smije
Sa lagode neke, otajnoga milja,
Gdje se sreća sanja ljupkog sred okrilja,
Uspomena draga sa gugutom vije.

Ima tijeh časa; tek nebo ih krije,
Usudovo nebo i životna zbilja.
— Vaše vedro čelo sunce blagosilja,
Razdragani duh Vaš toplim smiješkom plije.

Bilo tako vazdan . . . na mnogaja ljeta,
A na radost Vaših i doma milena —
Hrvatskoga doma, našeg amaneta !

Bilo tako vazdan — sve dok sanja snena
Omamljene grudi za san nov ne snubi :
Gdje se vječno živi, gdje se vječno ljubi . . .

PJESME RAZLIČNE

ZA ŠETNJE.

Dan je suzā došo i sjeta me gauu,
Da i sām došetam, gdje čempresi zbole
I žalosne vrbe; gdje po bijelom danu
Nočni slušam šapat, tajne razgovore.

Gle, baš pod tim humkom oči mi se kradu,
Zaronit bih htio do dna u dubinu — —
O ne pitaj, zlata, zborit mrtvi znadu l',
O ne pitaj, kamo duh se na čas vinu!

Ja ne mogu ino, već što srce žudi,
A to katkad meko i previše želi;
Nasmij mi se, plavko, al' ove su grudi
Razbuktjele plamom slijerova bijelih.

A jedan je od njih sad pod ovim križem,
Ne sudi mi krivo, al' hinit ne mogu;
Zato sam i došo, da suzom ispišem
Boni stih iz duše, bolju svoju mnogu.

Pa kad ljeto ovo u nepovrat sūne:
I opet ću doći groblju duše snene —
Dok i na me vjetar mrtvački ne dune,
Da dočikam i sām duše zaljubljene . . .

LISTOPAD.

Zapada sunce . . . krošnje vrh
Zadnji list njše se, njše,
A peteljka mu život si
Počak već kidiše.

Savija šiju, gali bô
I uz bruj vjetrića mrije — —
Zapada sunce . . . zadnji trak
Razrovane buse mijje.

Zlačani niti iskre se —
Pozlatit svijet bi htjeli,
Ali zalud sve . . . golotinja
Svud se kô sablast bijeli . . .

PADA LJETNI SUMRAK . . .

Pada Ijetni sumrak na polja i sječe,
Zaprašano lišće i snuždeno cvijeće;
I na suhu travu, žegom ofurenu
I na potok mali i prirodu snenu . . .
Svuda sumrak . . svuda. A duša vam moja
U tom času trne s zime, s nepokoja . . .
U njoj vam se budi stara neka priča,
Kad je bila sniježna, ljuta zimska ciča;
Kad je bilo drvlje i golo i prazno,
A putevi pusti, ledeno i mrazno;
Kad i suze gorče, nesmiljene bijehu,
A smrt fijukala u paklenском smijehu
I tresla sve jače i pekla sve ljuče . . .
— — Ah, tada mi barem srce bilo vruće !

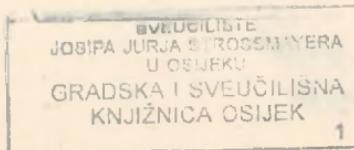
U JESENI.

Padaju, padaju prve
Sumorne jesenje kiše . . .
— O kako strto sve strši,
Slavulj ne biljiše više.

I vjetar fijuka oštari
I kida cvijetke i granje . . .
— O gdje ste varave nade
I vi o proljetne sanje ?!

Pa kada i noći sline
Sa kroprenom vlažnom i gustom :
Stiša se rabota danja
U miraku mrtvačkom, pustom.

Stiša se i dah u duši
I svaka i želja i miso,
Sve . . . samo ne pjesnika život,
Gdje Usud je : „Bdjeti!“ upiso.

Moja pjesma . . . . . 9.

M O J S V I J E T.

Mi	13.
Olujina	14.
U čeznuću	15.
U osami	16.
U zakloništu	17.
Želja	18.

I D E J A L I.

Boru	21.
Silviju Str. Kranjčeviću . . .	22.
Domovini	23.
Ivanu Devčiću	25.
Ante Petravić	26.
Crna priča	27.
Davorin Trstenjak	28.
Tomislavu Ivkancu	29.
„Napredak“	30.
Gaj	31.
Stjepanu Kenfelju	32.

P J E S M E R A Z L I Č N E.

Za šetnje	35.
Listopad	36.
Pada ljetni sumrak	37.
U jeseni	38.

UMOLJAVAM, DA SE ŠALJU SVE PISMENE POŠILJKE ČASOPISI, KNJIGE NA PRIKAZ, NOVINE I T. D. ISKLJUČIVO
NA STALNU MOJU ADRESU: R. F. M. Osijek, 1. Žitni trg 3.

PRETPLATNICI, koji se prijaviše od 16.—23. srpnja t. god. Imena preplatnika štampana su onim redom, kojim su stizavala. Sakupljači preplatnika označeni su zvjezdicom (*).

OSIJEK: Vladimir bar. Rajacsich vel. župan. — Lujo Varga*), domobr. satnik. — Podčastnička knjižnica kr. 28. dom. pješ. pukovnije (2). — Eugen Tomić, domobr. satnik. — Kornelija Varga, satnička supruga. — Davorin Markač, domobr. satnik. — Radoslav Bačić, knjižara (10). — Stjepan Horvat, upravitelj bolnice. — Dr. Ivan Sauter, odvjetnik. — Josip Anschau, kr. županijski škoiski nadzornik. — Josip Nesl, žup. veterinar. — Josipa pl. Glembay*), ravn. učitelj više dj. škole (10). — Rudolf Knezević, upravitelj podr. I. hrvatske štedionice. — Činovnici podr. I. hrv. štedionice: Rikard Trišler*, Adolf Kleinrath, Vlado Demut, Gustav Janda, Niko Zelenka, Josip Mrkićka, Albert Hayer, Viktor Lorenz, Slavko Schuster, Ivan Krsto Dončević. — Rudolf Mas, kr. poštanski i brzopostavni nadčinovnik. — Selzer i Rank, trgovina (5). — Julije M. Kostelac*), učitelj. abitur. — Josip Šmid. — Franjo Silberbauer. — Franjo Agbaba. — Filip Stilinović*), kr. kot. pristav. — Dr. Marko Leitner, koncipient. — Dr. August Gruenwald, kr. kotarski liječnik. — Josip Haladi-Dietz, kr. kotarski veterinar (2). — Dr. Milan Andrić, odvjet. perovodja. — Melanija Topalović. — J. Matičić, tehnički dnevničar. — Dragutin Vukovac, kr. županij. tajnik. — Angjela Jó, pisar. pomoćnica. — Matija Milan Žimić, pisar. pomoćnik. — Ivan V. Lilač, pisar. pomoćnik. — Ivan Fury, kateketa. — J. Vražić, kateketa. — Milena Horvat, uč. VII. r. više djev. škole.

DJAKOVO: Dr. Angjelko Voršak, biskup (6).

ZADAR (BRODARICA): Rikard Katalinić-Jeretov.

NAŠICE: O. Bruno Kovačević, predsjednik samostana (2).

HARKANOVCI: Ante Evetović, župnik (10).

ČEPIN: Oton Knobloch, posjednik i ekonom (2).

VALPOVO: Viktor Antolović, vlast. tajnik,

SAMOBOR: Ivan vitez Trnski, um. veliki župan.

DRNIŠ (DALMACIJA): Filip Marušić, liječnik. — Antun Dobraonić*), nadučitelj.

KASTAV (ISTRJA): Vladimir Nazor, profesor.

ZEMUN: Zlatko Oblak, kr. kot. pristav.

ZAGREB: Franjo Topalović, domobr. poručnik. — Antonija Špicer*) — S. pl. Bedeković, blagajnik I. hrv. štedionice. — Vilim Andrić, vjeroučitelj.

SWINEMÜNDE (NJEMAČKA): Viktor Pentz, mjernik.

RIJEKA: Ivo Grohovac*), činovnik (10).

ZAPISCI SA SELA. Pripovijesti iz hrv. narodnoga života. Tisak i naklada „I. hrv. dioničke tiskare“ u Osijeku (g. grad, Kapucinska ulica), 1907. Osmina, str. 142. Predgovorom popratio Dr. Fran Ilešić. Broš. K 1·50. Orig. uvez. K 2·50. Čista dobit namijenjena je za podignuće Strossmayerovog spomenika u Osijeku. Knjiga je ukrašena sa 20 umjetničkih crteža, drvoreza i autotipija po fotograf. snimcima od Dragutina Renarića (Beč), Rudolfa Valića (Prag), Vladimira Becića (Monakov) i Josipa Anscha-u (Osijek). Sadržaje sljedeće zabavne pripovijesti R. F. Magjera. Dijed i unuk. Strn. Mjesecjevo svjetlo. Badnjak. Sita. Dedak Vanja. Prije večernje. U kvaru. Na majuru. Veliki petak. Uskrnsna zvona. Tri slike. Jorganovo cvijeće. Zelena grančica. Djeca. Stan. Za odsuća. Gjuka. Soja. Kada se ljubi . . . Dvije druge. Dijete prirode. Prva komšinica. Zamrznuta busa. Vojakuša. Mali i Mala. Kroz gusto granje.

U PJEŠMI I PRIČI. Antologija hrv. omladinske književnosti. Saставio R. F. Magjer. Tisak i naklada knjižare i tiskare Ljudevit Szeklera u Osijeku (g. grad, Desatijeva ul. 25.). 1907. Cijena je knjizi eleg. broš. 5 K, a orig. uvezanoj u platno 7 K. Ova je knjiga štampana u formatu velike osnine na čvrstom papiru i opsiže 584 strana. Sadržava od 92 oml. pisca i spisačeljica ravno 262 što pjesama, što pripovijesti zabavnih i poučnih. Od svakoga pisca priopćeno je uz iscrpljivi životopis po nekoliko njezovih najboljih radnja. Zastupani su pjesnici, pripovjedači, zemljopisni pisci, povjesničari, humorističari, sakupljač narodnog blaga i t. d.

KNJIŽEVNI DAR „MATICE HRVATSKE“ ZA GODINU 1909.
„Matica Hrvatska“ spremna za ovu godinu svojim članovima lijep književni dar od 7 knjiga, koje će imati oko 150 štampanih araka. Te su knjige:

Dr. A. Bazala: „*Povjest filozofije*“. II. dio, u kojoj pisac nastavlja prikazivanje umovanja čovjekova roda u najvišim pitanjima svijeta i života u srednjem i novom vijeku sve do Kanta. Kako u širim obrazovanim krugovima sve više raste baš sada interes za ova pitanja, hrvatskoj su intiligenциji ove knjige baš dobro došle, jer će mu biti pouzdan vodj u tim pitanjima.

Dr. V. Lozovina: „*Povjest talijanske književnosti*“. I. dio. U toj nas knjizi upoznaje pisac s razvijanjem književnosti u susjednom nam talijanskom narodu od najstarijih vremena sve do preporoda na početku novoga vijeka. U toj su književnosti nikuća prva svjetska djela lijepe knjige u Evropi, koja treba da poznaće svaki obrazovani čovjek. Za nas je pak Hrvate povjest te književnosti dvostruko znamenita i zanimljiva, kad se zna, koliko je utjecala na razvijanje hrvatske književnosti u prošlim 400 godina.

Hrvatsko kolo. Naučno-književni zbornik. V. knjiga. Kao nastavak ovoga omiljelog zbornika izaći ove godine peta njegova knjiga s čitavim nizom poučnih članaka i manjih priloga lijepe knjige hrvatske od ponajboljih pisaca naših; u naučnim će se člancima raspravljati najrazličnija pitanja naučna i književna u obliku zanimljivu i razumljivu svakomu obrazovanomu Hrvatu.

Dr. B. Drechsler: „*Stanko Vraz*“. Do godine će biti 100 godina, što se rodio Stanko Vraz, najznamenitiji i najljubazniji pjesnik iz doba hrvatskoga preporoda. U proslavu toga izdaje „Matica Hrvatska“ zajedno sa „Maticom Slovenskom“ već ove godine ovu znamenitu i izvornu studiju o pjesniku i njegovom doba. Nema jamačno Hrvata, koji je ne će čitati s velikim uživanjem.

Pored ovih 4 poučnih knjiga izdat će „Matica Hrvatska“ ove godine još 3 knjige u zabavnoj svojoj knjižici i to:

Dante: „Božanstvena komedija“. I. dio: „Pakao“. U prijevodu i s uvodom i najnužnijim razjašnjenjima od Dr. I. Kršnjavoga. Ova knjiga je treća u Matičinoj zbirci velikih svjetskih pjesnika, a dolazi dobro baš ove godine, kada Matičari primaju u ruke povjest talijanske književnosti, u kojoj na prvom mjestu stoji veleujesani neumirloga Dantea; najljepši dio njezin — „Pakao“ — primit će Matičari već ove godine.

Dr. N. Andrić: „Narodne pjesme“. Knjiga V. Do sada je „Matica Hrvatska“ izdala je 4 knjige junačkih i muhamedanskih narodnih pjesama izvan redovitih izdanja. Ove je godine držala dužnošću, da ponajljepše biserje naše narodne lirike preda svim svojim članovima, da u njem uživaju, a tek je dodatak namijenjen stručnjacima, odlučila posebno izdati u manjem broju prijeraka.

Ferid Vrbančić: „Iz staroga vilajeta“. Iz umjetne lijepe knjige nudi Matica svoje članove ove godine lijepom kitom priopovijesti iz savremenoga života naše braće u Bosni. Ne samo u Bosni nego svagdje, gdje ima Hrvata, čitat će s velikim zanimanjem ove lijepe priopovijesti, što ih je „Matica Hrvatska“ nagradila iz zaklade Veber-Tkalčevićeve za g. 1908.

Sve ove knjige izaći će najkasnije do konca listopada ov. god., a članovi ih prinosnici primaju uz ciglih 6 K.

Novac treba šiljati unaprijed povjerenicima „M. H.“ ili, gdje takovoga nema, neposredno književnomu društvu „Matici Hrvatskoj“ u Zagrebu, Trg Franje Josipa I. (Hrvatska).

Svaka hrvatska kuća treba da se pretplati na knjige „Matice Hrvatske“!

KROATA ESPERANTISTO. Službeno glasilo društva hrvatskih Esperantista u Zagrebu. Ureguje: Danica pl. Bedeković uz stalno saradničtvvo hrvatskoga književnika Mavre Špicera. Izlazi svakoga 15. u mjesecu u velikoj osmini. Cijena godišnje 3 K. List donaša u hrvatskom i esperantskom jeziku aktuelne članke o Esperantu i njegovoj književnosti i prati esp. pokret na čitavom svijetu sa potpunim adresama i iscrpivim izvještajima o svim esp. podhvatum.

PRAKTIČNA OBUKA U ESPERANTU SA RJEČNIKOM. Napisao Mavro Špicer. Cijena 2 K 60 f. Lako shvatljiva naročito za početnike vrlo prikladna slovnica.

GRAMATIKA ESPERANTA. Napisala Danica pl. Bedeković Potpuna slovnica s jasnom i lako shvatljivom uputom u Esperanto uz mnoge primjere, vježbe i esperantsko štivo u pjesmi i prozi. Broš. 3 K. Uvezano 4 K 50 fil.

ESPER. — HRVATSKI RJEČNIK. Napisala Danica pl. Bedeković. Sa jezgrovitim predgovorom društvenog predsjednika Mavre Špicera. Cijena 3 K (za članove). Knjižarska cijena 4 K. Najpotpuniji od sviju dosadašnjih esper. rječnika.

MEGJUNARODNI JEZIK ESPERANTO I NJEGOVO OPĆENITO ZNAČENJE. Napisao Mavro Špicer. Cijena 30 f.

NARUČBE ZA SPOMENUTE ESPERANTSKE KNJIGE PRIMA:
„**DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA**“ U ZAGREBU.
(Jurišićeva ulica br. 27.).

DOŠTAM-
PANO
25./VII.
1909.

886.2-1

MAG
n

Dionička tiska u Zagrebu.

Zavod za sve u grafičku umjetnost i obrt spada-
juće poslove kao: tisk knjiga, ilustrovanih lištova
i djela, časopisa, te svih tiskanica za javnu i pri-
vatnu porabu.

Trobojni tisk slika, razglednica, tjevanje
slova, fotografija i t. d.

Praviljenje klišeja

za reprodukciju umjetnina, kao i za po-
rabu tvornica, trgovaca i obrtnika.

Proračuni se šalju na zahtjev besplatno!

Amatori, koji žele poslati svoje aktuelne snimke
uredničtvu „Obzora“ na raspoloženje, dobivaju
od upotrebljenih fotografija u zamjenu klišeje na
porabu.